EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 08 01
COM(2022) 354 final

2022/0222 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2004 m. lapkričio mėn. Taryba įgaliojo Komisiją derėtis dėl atskirų pagrindų susitarimų dėl partnerystės ir bendradarbiavimo (PBS) su Tailandu, Indonezija, Singapūru, Filipinais, Malaizija ir Brunėjumi. Derybos su Malaizija pradėtos 2011 m. vasario mėn., po to, kai 2010 m. spalio mėn. Komisijos pirmininkas J. M. Barroso ir ministras pirmininkas Najibas Razakas susitarė pradėti derybas. Derybos baigtos 2015 m. gruodžio 12 d., po 11-o derybų raundo. Abi šalys PBS parafavo 2016 m. balandžio 6 d. Putradžajoje.

Derybų procese dalyvavo Europos išorės veiksmų tarnyba ir Komisijos tarnybos. Per visą derybų procesą buvo rengiami susijusių Tarybos darbo grupių posėdžiai, kuriuose buvo konsultuojamasi su valstybėmis narėmis. Europos Parlamentas buvo reguliariai informuojamas apie derybų eigą.

Komisija mano, kad Tarybos derybiniuose nurodymuose dėl Susitarimo nustatyti tikslai pasiekti ir kad Susitarimo projektas gali būti pateiktas pasirašyti ir sudaryti.

2016 m. rugpjūčio 5 d. vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija pateikė Tarybai bendrus pasiūlymus dėl Tarybos sprendimų dėl PBS kaip Europos Sąjungos ir Malaizijos susitarimo (vien ES) pasirašymo ir sudarymo. Valstybės narės iš esmės pritarė Susitarimo esmei, tačiau Azijos ir Okeanijos darbo grupėje vienbalsiai išreiškė nuomonę, kad turėtų būti pasirašytas ir sudarytas mišrus susitarimas. 2017 m. kovo 17 d. Nuolatinių atstovų komitetas oficialiai patvirtino šią poziciją ir paprašė Komisijos bei vyriausiojo įgaliotinio atitinkamai iš dalies pakeisti pasiūlymą, kad jame būtų atsižvelgta į Susitarimo mišrų pobūdį ir laikiną taikymą. PBS pobūdžio pakeitimas, papildymas naujomis laikino taikymo nuostatomis ir Šalių sąvokos apibrėžtis, atspindinti mišrų Susitarimo pobūdį, buvo aptarti ir iš esmės sutarti su Malaizijos derybininkais.

2018 m. liepos 4 d. vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija pateikė Tarybai naują bendrą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl pagrindų susitarimo (kaip mišraus susitarimo) pasirašymo ir laikino taikymo. Tačiau nors Malaizija sutiko dėl Susitarimo mišraus pobūdžio, ji pageidavo Susitarimo laikinai netaikyti. 2019 m. balandžio 3 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje valstybės narės oficialiai sutiko laikinai netaikyti PBS ir po to, remiantis 2016 m. parafuotu Susitarimu ir įtraukus naują Šalių apibrėžtį, kuri atspindėtų mišrų pobūdį, su Malaizijos derybininkais iš esmės buvo pasiektas sutarimas.

Svarbu pažymėti, kad naujasis Komisijos pasiūlymas pateikiamas vyriausiesiems derybininkams pasikeitus laiškais, kuriuose paaiškinama, kad Malaizijos vyriausybė Susitarimą pasirašo visos Malaizijos vardu, t. y. įskaitant tiek federacinį, tiek valstijų lygmenis. Jį pasirašydama Malaizijos vyriausybė išreikštų ketinimą, kad jis būtų privalomas visai Malaizijai, įskaitant Sabos ir Saravako valstijas. Susitarimui įsigaliojus, kaip nurodyta Susitarimo 58 straipsnyje, jis būtų privalomas visai Malaizijai.

Šis pasiūlymas yra susijęs su teisine priemone, kuria įgaliojama pasirašyti PBS kaip mišrų susitarimą be nuostatos dėl laikino taikymo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

2.1. Susitarimo tikslas ir turinys

PBS yra pirmas dvišalis ES ir Malaizijos susitarimas, kuriuo pakeičiama 1980 m. Europos ekonominės bendrijos ir Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) valstybių narių bendradarbiavimo susitarimu sukurta dabartinė teisinė sistema.

PBS nustatyti teisiškai privalomi ir ES užsienio politikai labai svarbūs įpareigojimai, įskaitant nuostatas dėl žmogaus teisių, ginklų neplatinimo, kovos su terorizmu, Tarptautinio baudžiamojo teismo, migracijos ir mokesčių.

PBS labai išplečiama tarpusavio veiksmų apimtis ekonomikos ir prekybos, taip pat teisingumo ir vidaus reikalų srityse. Susitarimu stiprinamas bendradarbiavimas įvairiose politikos srityse, įskaitant žmogaus teisių, masinio naikinimo ginklų neplatinimo, kovos su terorizmu, kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, prekybos, migracijos, aplinkos, energetikos, klimato kaitos, transporto, mokslo ir technologijų, užimtumo ir socialinių reikalų, švietimo, žemės ūkio, kultūros ir kitas sritis. Į jį taip pat įtrauktos nuostatos, skirtos ES finansiniams interesams apsaugoti. Į PBS taip pat įtrauktas svarbus skyrius dėl bendradarbiavimo prekybos srityje, kuriuo sudaromos sąlygos vykstančioms deryboms dėl laisvosios prekybos susitarimo užbaigti.

Politiniu požiūriu PBS su Malaizija yra svarbus žingsnis stiprinant ES vaidmenį Pietryčių Azijoje, vadovaujantis bendromis visuotinėmis vertybėmis, tokiomis kaip demokratija ir žmogaus teisės. Juo sudaromos sąlygos stiprinti tų pačių tikslų siekiančių dviejų partnerių politinį, regioninį ir pasaulinį bendradarbiavimą. Įgyvendintas PBS bus naudingas abiem Šalims, jis bus pagrindas ES platesnio masto politiniams ir ekonominiams interesams skatinti.

Susitarimu įsteigiamas jungtinis komitetas, kuris vykdys Šalių dvišalių santykių plėtros stebėseną. Į Susitarimą įtraukta nevykdymo sąlyga, pagal kurią esminių elementų pažeidimo atveju numatoma galimybė sustabdyti Susitarimo taikymą.

2.2. Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas

SESV 218 straipsnio 5 dalyje numatyta priimti sprendimus, kuriais įgaliojama pasirašyti susitarimus.

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo Susitarimo tikslo ir turinio. Remiantis Teismo praktika, jeigu ES priemonės analizė parodo, kad ja siekiama dviejų tikslų arba ją sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu arba svarbesniu tikslu ar pagrindine arba svarbesne dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, priemonė turi būti grindžiama tik vienu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis. Išimtiniais atvejais, jeigu nustatoma, kad priemone tuo pat metu siekiama kelių tikslų arba ją sudaro kelios dalys, kurie (-ios) yra neatsiejamai susiję (-ios) ir nė vienas (-a) iš jų nėra tik papildomas (-a), ir todėl taikytinos skirtingos Sutarties nuostatos, tokia priemonė turi būti grindžiama skirtingais atitinkamais teisiniais pagrindais (žr. 2006 m. sausio 10 d. sprendimą *Komisija* prieš *Parlamentą ir Tarybą*, C-178/03, EU:C:2006:4, 42 ir 43 punktai; 2014 m. birželio 11 d. sprendimą *Komisija* prieš *Tarybą*, C-377/12, EU:C:2014:1903, 34 punktas; 2016 m. birželio 14 d. sprendimą *Parlamentas* prieš *Tarybą*, C-263/14, EU:C:2016:435, 44 punktas; ir 2018 m. rugsėjo 4 d. sprendimą *Komisija prieš Tarybą (Susitarimas su Kazachstanu)*, C-244/17, ECLI:EU:C:2018:662, 40 punktas).

Pagrindinis Susitarimo tikslas arba dalis susiję su vystomojo bendradarbiavimo sritimi.

Todėl siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 209 straipsnis kartu su SESV 218 straipsnio 5 dalimi.

2.3. Teisinis pagrindas

Išnagrinėjus PBS taikymo sritį matyti, kad Sutartimis ES suteikti įgaliojimai veikti visose srityse, kurioms taikomas PBS. Remdamiesi šia teisine analize vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija iš pradžių pasiūlė pasirašyti ir sudaryti Susitarimo projektą kaip vien ES susitarimą. Be to, vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija laikėsi nuomonės, kad gerokai trumpesnė ir nuspėjamesnė ratifikavimo procedūra siekiant, kad PBS įsigaliotų kaip vien ES susitarimas, atitiko Sąjungos interesus greitai pradėti įgyvendinti Susitarimą.

Tačiau, kaip nurodyta pirmiau, Taryboje (2016 m. rugsėjo 21 d. Azijos ir Okeanijos darbo grupės ir 2017 m. kovo 17 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdžiuose) valstybės narės vienbalsiai paprašė Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio, kad Susitarimo pobūdis būtų pakeistas į laikinai taikomą mišrų susitarimą. Nustačius šią poziciją ir siekdamos išvengti, kad Susitarimo pasirašymas ir sudarymas Europos Sąjungos vardu būtų blokuojamas Taryboje, Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis nusprendė derėtis dėl Susitarimo patikslinimo ir pakeisti savo pasiūlymą dėl Susitarimo pasirašymo. Vis dėlto, nors Malaizija iš pradžių sutiko su laikinu taikymu, vėliau ji pareiškė pageidaujanti Susitarimo laikinai netaikyti.

Taigi pridedamu projektu siūloma Susitarimą pasirašyti kaip mišrų susitarimą be nuostatos dėl laikino taikymo.

2.4. Siūlomo sprendimo būtinybė

SESV 216 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga gali sudaryti susitarimą su viena arba keliomis trečiosiomis šalimis, kai tai yra numatyta Sutartyse arba kai susitarimo sudarymas yra būtinas norint Sąjungos politikos sričių ribose pasiekti vieną iš Sutartyse nurodytų tikslų, arba kai jį numato Sąjungos teisiškai privalomas aktas, arba kai jis gali turėti poveikį bendroms taisyklėms ar keisti jų apimtį.

Sutartyse, konkrečiai SESV 209 straipsnyje, numatyta sudaryti tokius susitarimus kaip PBS. Be to, PBS sudarymas yra būtinas, norint Sąjungos politikos sričių ribose pasiekti Sutartyse nurodytus tikslus.

Susitarimas, prieš jį sudarant Sąjungos vardu, turi būti pasirašytas.

2022/0222 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 209 straipsnį kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2004 m. lapkričio mėn. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Malaizija dėl Europos Sąjungos ir jos valstybių narių bei Malaizijos vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo (toliau – Susitarimas);

(2) derybos dėl Susitarimo buvo sėkmingai baigtos 2016 m. balandžio 6 d. Putradžajoje (Malaizija) Susitarimą parafavus;

(3) derybininkai patvirtino bendrą sutarimą, kad pasirašydama pagal Malaizijos Federalinę Konstituciją Malaizijos vyriausybė išreiškia ketinimą, kad Susitarimas bus privalomas visai Malaizijai;

(4) Susitarimo tikslas – stiprinti bendradarbiavimą įvairiose politikos srityse, įskaitant žmogaus teisių, masinio naikinimo ginklų neplatinimo, kovos su terorizmu, kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, prekybos, migracijos, aplinkos, energetikos, klimato kaitos, transporto, mokslo ir technologijų, užimtumo ir socialinių reikalų, švietimo, kultūros ir žemės ūkio sritis;

(5) todėl Susitarimas turėtų būti pasirašytas Sąjungos vardu su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinamas Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo (toliau – Susitarimas) pasirašymas su sąlyga, kad minėtas Susitarimas bus sudarytas.

Pasirašyti numatyto Susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Tarybos generalinis sekretoriatas parengia įgaliojamąjį raštą, kuriuo Komisijos nurodytam asmeniui (-ims) suteikiami įgaliojimai pasirašyti Susitarimą su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė